

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਟੀ ਆਰ ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ— ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2001 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 6658

29 ਅਗਸਤ, 2002

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ 226—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998—ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਵੋਲ. II. ਅਧਿਆਇ XI — R1. 11.1—ਸਿਵਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ - R1.11.1 ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਮਿਊਟ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ—ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ-ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ 12 ਜਾਂ 15 ਦਾ ਗੁਣਕ-ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ-ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ-ਕਈ ਜੋਖਮ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ। ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ-15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 1981 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਮਿਊਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਰਿਟਾਇਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਤੱਕ ਰਕਮ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। 8 ਦਸੰਬਰ, 1981 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ 70 ਸਾਲ ਜਾਂ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕਮਿਊਟਡ ਭਾਗ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਘਟਿਆ ਹਿੱਸਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, 12 ਜਾਂ 15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 16, 18 ਅਤੇ 23)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਰਿਟਾਇਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟੇ ਹੋਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਕਮ ਵਸੂਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਵੀ, ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਇੱਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪੈਰਾ 24)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਇਕ ਵਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਭ ਗੈਰ-ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਲੀਵ ਐਨਕੈਸ਼ਮੈਂਟ ਵਰਗੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਲਾਭ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿਰਫ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੀ ਕੱਟ ਆਫ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 36)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਸ.ਬੀ.ਨਾਗਪਾਲ

ਐਸ.ਸੀ ਸਿੱਬਲ, ਐਡੀ. ਏ.ਜੀ.ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ

ਵੀ.ਐਸ.ਰਾਣਾ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ। ਉਹ 1 ਜਨਵਰੀ 1996 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 21 ਜੁਲਾਈ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਮੈਂਡਮਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।, 1998 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4)। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਮੂਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ 10.46 ਗੁਣਾ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ

ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ 15 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟਿਡ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਬੰਧ P-3. ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ 12 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਤੋਂ 20% ਘੱਟ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਹਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 16531 ਆਫ 1998 ਵਿੱਚ **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ** 17 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ 17 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਮਿਊਟ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 15 ਦਾ ਗੁਣਕ।

(2) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਵੇਧਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(3) ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦਾ ਚੈਪਟਰ XI ਖੰਡ II (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸਿਵਲ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਚੈਪਟਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਸੀਧਿਆ ਵੇਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਨਿਯਮ 11.1 ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਪੈਨਸ਼ਨ 1/3rd (ਹੁਣ 40%) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਕਮਿਊਟਿਡ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। 240 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਿਯਮ 11.2 ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਪੈਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 12. ਇਹ ਹੋਰ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 11.3 ਅਤੇ 11.4 ਗਣਨਾ ਆਦਿ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 11.5 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ II ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ 11.6, 11.7, 11.8 ਅਤੇ 11.9 ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ। ਨਿਯਮ 11.10 ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਮੈਡੀਕਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 11.11, 11.12, 11.12A ਅਤੇ 11.12B ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 11.13 ਤੋਂ 11.16 ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ

ਕਮਿਊਟਡ ਵੈਲਯੂ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋ I ਸੀਡਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 11.17 ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਮਿਊਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚੈਪਟਰਐਕਸਆਈਈਵੇਲਿਊਮ II5 ਦੀ eniThesentireJ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 1/3rd (ਹੁਣ 40%) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 59 ਸਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਮੁੱਲ 10.46 ਸਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਮੁੱਲ ਘਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ: ਨਿਯਮ 11.5(2) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਉਮਰ	ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ	ਉਮਰ ਅਗਲੇ ਜਨਮਦਿਨ	ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਮੁੱਲ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖਰੀਦੇ
1	2	3	4
20	19.01	52	12.66
21	18.91	53	12.35
22	18.81	54	12.05
23	18.70	55	11.73
24	18.59	56	11.42
25	18.47	57	11.10
26	18.34	58	10.78
27	18.21	59	10.46
ਐਕਸ . ਐਕਸ	xx xx	ਐਕਸ . ਐਕਸ	ਐਕਸ . ਐਕਸ
		81	3.94
		82	3.72
		83	3.52
		84	3.32
		85	3.13

(5) ਦਸੰਬਰ, 1981 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 8 ਦਸੰਬਰ, 1981 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-2) ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 70 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ/ਰਿਟਾਇਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਹ 70 ਸਾਲ ਜਾਂ 12 ਸਾਲ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੌਥੇ ਪੰਜਾਬ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰੇ 125.5, 125.6, 125.7 ਵਾਲੀਅਮ III ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“125.5 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1 ਦਸੰਬਰ, 1981 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 1 ਦਸੰਬਰ, 1981 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:—■

ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ	ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ
(i) ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ 59 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ 15 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮਰ 70 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।
(ii) ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ 59 ਸਾਲ ਅਤੇ 65 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	ਅਵਧੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ।
(iii) ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ 65 ਸਾਲ ਅਤੇ 70 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	ਉਹ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 9 ਮਹੀਨੇ।

125.6 ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਸਲ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਉਦਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਮਾਮੂਲੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ

ਪੰਜਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ, 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਫੀ ਉਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ

ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਮਿਆਦ। ਇਹ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਵਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਗਲੇ ਜਨਮਦਿਨ 40 ਤੋਂ 58 (15.87 ਸਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ 10.78 ਸਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਮੁੱਲ) ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ 59 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਮੁੱਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:-

ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ	ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
(i) ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	ਉਹ ਅਵਧੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
(ii) ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ 58 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ। 65 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	ਅਵਧੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
(iii) ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ 65 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	ਉਹ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 9 ਮਹੀਨੇ।

125.7 ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਿਛਲੇਰੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਜਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ

ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(6) ਦਸੰਬਰ, 1981 (ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ 1/3 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 40% ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੌਥੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, 1996, ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਮਿਊਟ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਲ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਾਲੀਅਮ II ਦੇ ਨਿਯਮ 11.5(2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੌਥੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ 40% ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਲ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

2. ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਵਾਲੀਅਮ-2 ਦੇ ਚੈਪਟਰ-2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 11.5 (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(7) ਇਹ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਨਵਰੀ, 1996 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1996 ਤੋਂ 1999 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ 1999 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 16531 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਘੱਟ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ 15 ਦੀ ਬਜਾਏ 12 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਗਾ ਕੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ 17 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੂਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 15 ਸਾਲ ਦਾ ਗੁਣਕ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਾਫ਼ੀ ਸੱਚੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ 4 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁੱਢਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ।

ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਲ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਭਾਵ ਮੂਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ 15 ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ। 5,88,375 ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ 12 ਸਾਲ ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ 15 ਸਾਲ ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੂਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 40% 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ 1 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਤੋਂ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ @ 12% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ।

(8) ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 17 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 3 ਨੰਬਰ 7988 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਵਿਰਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 2 ਅਗਸਤ, 2000 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ:-

“ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ-ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਘੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਅੱਗੋਂ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਾਜਬ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(9) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੀਵਿਊ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ 2 ਅਗਸਤ, 2000 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ

ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ 2 ਮਈ, 2001 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ:-

“ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ 2 ਅਗਸਤ, 2000 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟੀ ' ਹੈਟ ਆਰਡਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਜਬ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਰੇ 3, 7 ਅਤੇ 10 ਵਿੱਚ , ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਵਾਜਬਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ 2 ਅਗਸਤ, 2002 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

(10) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਫਿਰ 2 ਮਈ, 2001 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 13 ਅਗਸਤ, 2001 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਕਿਉਂਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੁਰਾਗ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਦਲਾ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਨੂੰ 15 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 12 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਗਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਲਈ ਘੱਟ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ **ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ , ਉਹ ਇੱਕ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। 15. ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ ਦੀ

ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ, ਰਾਜ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦਾ ਕੇਸ ਇੱਕ ਬੰਧਨਯੋਗ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੱਟ ਆਫ ਮਿਤੀ ਭਾਵ 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਲੇਗਾ।

(13) **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ** ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2001 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 1611 **ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਈ ਜੱਗੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ** ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XI ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ 15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। 12 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(14) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ।

(15) ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਦੀ bThie basicitdisipute'giscrriegardingicapplicatio ਵਿਆਖਿਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਹਰਿੰਦਰਲੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। **ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ** ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ।

(16) ਕਿਸੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ। ਸਾਲ 1981 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਮਿਊਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਰਿਟਾਇਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਤੱਕ ਰਕਮ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। **ਅਨੁਸੂਚੀ P-2** ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿਟਾਇਰ ਦੇ 70 ਸਾਲ ਜਾਂ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(17) ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XI ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ

ਟੇਬਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 'ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ, 1998 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 600 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ :-

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ	ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭਾਗੀਦਾਰੀਯੋਗ	ਕਮਿਊਟਿਡ ਪੋਰਸ਼ਨਮ	ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਲ (ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਸਾਰ)
ਰੁ. 600	1/3 (200 ਰੁਪਏ)	200x12=2400	2400x10.46= ਰੁ. 25104 ਹੈ

(18) ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਾਪਦੰਡ c ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ 'ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ' ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ 15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ, ਗੁਣਕ

12 ਜਾਂ 15 ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ P-4 ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:-

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ	ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹਿੱਸਾ	ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ	ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਮੁੱਲ (ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ)
ਰੁ. 600	40% (240 ਰੁਪਏ)	240 x 12 = 2,880	2,880 x 10.46 = ਰੁ. 30,124.80 ਹੈ

(19) for the formula ਸੀ . . . . . **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XI ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਾਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

“ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟਿਡ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਗੁਣਾ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 11.5(2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 12 ਦਾ ਗੁਣਕ। . ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ P 2, 1/3rd ਜਾਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਕਮਿਊਟਿਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ 12 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਸੀਖਿਆ ਦਾ ਕਾਰਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਰਿਟਾਇਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਰੁਪਏ ਹੈ। 100. ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ 1/3rd ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਸਨੂੰ 12 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1,200 ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ

ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਉਹ 59 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਸੀਖਿਆ 10.46 ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। 12,552 ਹੈ। ਹੁਣ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 40% ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁ. 120 ਅਤੇ ਕਮਿਊਟਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। 1,440 ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਸਾਲ ਦੀ ਸੌਖਿਆ 10.46 ਖਰੀਦ ਲਈ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। 15,062.40 ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਮਿਊਟਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰਕਮ ਨੂੰ 12 ਦੇ ਗੁਣਾ ਦੀ ਬਜਾਏ 15 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ।

(20) 2001 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ 836 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 12 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਇਸ ਗੁਣਕ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ.

(21) **"ਸਾਂਝੇ ਕਾਰਨ"** ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ **UOI ਅਤੇ ਹੋਰ (1)** ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ). ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 'ਕਮਿਊਟਿਡ ਹਿੱਸੇ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। **ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਮਿਟਡ ਸਾਬਕਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ। ਲਿਮਿਟਡ, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)** ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“6. **ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ** ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 15 ਸਾਲ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਬਰ. ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਰਮਾ ਸ਼ੈਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ "ਰਾਜ" ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ / ਵੇਖੋ: ਸੋਮ ਪੁਕਾਸ਼ ਰੇਖੀ ਬਨਾਮ

(1) 1987(1) SCC 142

(2) 1993 ਸਪਲਾਈ (4) SCC 37

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ], ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਮਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ।"

(22) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਐਬਸੋਰਬਡ ਸੈਟਰਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਇਨ ਪਬਲਿਕ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ* (3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ:-

"13. ਜੇਕਰ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼" ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਡਜਸਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀਸੀਐਸ (ਪੈਨਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ, 1972 ਦੇ ਨਿਯਮ 37-ਏ ਅਧੀਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਰਮ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ OM ਨੰਬਰ 4/42/91-P&PW (D) ਮਿਤੀ 31 ਮਾਰਚ, 1995 ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 3 ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

"3. ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੁਣ (sic) ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਈ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ: -

- (a) ਅਵਸ਼ੋਸ਼ਣ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 100% ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੂੰਜੀਕਰਣ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਹੂਲਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ:
- (b) ਸਮਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ-ਰੇਟਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਹੂਲਤ (ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੋਵੇ 1/3 ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਮਿਊਟ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਨਾਲ) ਮੌਜੂਦ ਰਹੇਗੀ।"

(3) 1996 (2) SCC 187

14. ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ "ਸਾਂਝੇ ਕਾਰਨ" ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਮਿਊਟਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 5 ਮਾਰਚ, 1987 ਦੇ ਆਫਿਸ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਪੈਰਾ 4 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।"

(23) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(24) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ, 4.75% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲਾਨਾ ਦੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਧੇਰੇ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਆਕਰਸ਼ਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨੇ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀਯੋਗ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਦਲੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਵੈਲਯੂ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਕਮ ਵਸੂਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਵੀ, ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਬੇਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਇੱਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ।

(25) ਇੱਕ simiiaA ਸਮਾਨ cmatterpcamehup rfor; ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ “ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼”, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ 3 ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ 3 ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਦਲੀ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਵੱਧ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ 4, 5, 6 ਅਤੇ 9 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ

1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਕਮਿਊਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਘਟਾ

ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤਾ ਹਿੱਸਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 15 ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਕੁਝ ਖਾਸ ਫਾਇਦੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫੈਲਾਅ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਫਾਇਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ - (1) ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਅਤੇ (2) ਜੋਖਮ ਦਾ ਕਾਰਕ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।
6. ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ 58 ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਲਾਭ ਬਹਾਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬਹਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।
7. ¹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੋਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਵਿਆਜ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ 'ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ' ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜੋ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਪੈ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਹ ਭਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮਿਤੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1985 ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(26) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੋਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।

(27) ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ, -ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ 'ਕਮਿਊਟਡ ਭਾਗ' ਮੂਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 1/3 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 40% ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ

ਰਿਟਾਇਰ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ 3 ਸਾਲ ਵਧਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਾ, ਫਿਰ ਵੀ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇਗੀ।

(28) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(29) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗਣਨਾ 15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ **ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜ਼ੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ 7 ਨਵੰਬਰ, 2001 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਕਮਲ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀ**, ਦੁਆਰਾ 1999 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 798 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਇਸ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਮਿਲੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(30) ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, 15 ਦੇ ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। **ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। **ਕਮਲ ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1987 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫੈਸਲੇ

ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੜੱਪ ਲਿਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਤੇ (7) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, 27 ਅਪ੍ਰੈਲ 2001 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ ਪਰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਐਵਾਰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਿਤ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ।

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 24 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਅਤੇ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2001 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।"

(31) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ **ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(32) ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਲੀ ਜੱਗੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਬਦਲੀ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਸਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(33) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (4) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਲਤ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਕਿ, ਉਹ ਲਾਭ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝ ਕੇ ਕੁਝ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤਰਜੀਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ; ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇ

ਕਨੂੰ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਗਲਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਗੂ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਹ ਆਧਾਰ ਅਸਥਿਰ ਹੈ।

(34) **ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪਰ)** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਅਨੁਸੂਚੀ P- ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। 4. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿੰਨੀ ਰਾਹਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ।

(35) ਕੁਝ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਕਿ, - 40 ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ 21 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਮਿਤੀ, ਕੱਟ ਆਫ ਮਿਤੀ ਭਾਵ 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਮਿਊਟਡ ਹਿੱਸੇ' ਅਤੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ ਲਈ%, ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਰੰਗਾਚਾਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(36) ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਕਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਭ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਅਤੇ ਲੀਵ ਐਨਕੈਸ਼ਮੈਂਟ ਵਰਗੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਲਾਭ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿਰਫ਼ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) ਏਆਈਆਰ 1963 ਮੈਸੂਰ 247

ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ. ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੀ ਕੱਟ ਆਫ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਮਿਊਟ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਵ-ਦਰਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ।

(37) ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(38) ਇਹ ਹੁਕਮ ਇਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬੀਆਂ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਸ.ਐਸ. ਨਿੱਜਰ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ

ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ — ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CWP ਨੰਬਰ 8834 OF 2002

31 ਜਨਵਰੀ 2003

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾਮ 14, 16 ਅਤੇ 226—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ
ਮਿਤੀ 14 ਜਨਵਰੀ, 1998 ਅਤੇ 23 ਮਈ, 2000 - ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ/ਹੈਲਪਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ

ਬੋਨਿਯਮੀਆਂ/ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ - ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ—ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ—ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਰੋਕਿਆ, ਨਹੀਂ—ਸ਼ੱਕੀ ਚੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਆਂ-ਅਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ- ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਹੁਦਰੇ ਫੈਸਲੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਦੁਖੀ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਅਤੇ